

**Du behøver ikke længere skjule din fortid som frivillig i en græsrodsbevægelse, når du søger job. Tværtimod. Flere og flere virksomheder går efter ansøgere, der kan dokumentere samfundsansvar.**

## Samfundsansvar pynter på CV'et

\* Forestil dig følgende:

Shell søger en ny akademisk medarbejder. Det multinationale selskab har udvalgt to ansøgninger. Begge fra fagligt kvalificerede ansøgere. Men med to meget forskellige profiler. Den ene ansøger har i mange år været aktiv i miljøorganisationen Greenpeace. Den anden har en mere traditionel karriere bag sig og sidder i dag i en tilsvarende stilling i et andet større selskab.

Hvem får jobbet?

*I et stigende antal job-funktioner er det blevet vigtigt, at du kan vise, at du har forståelse for samfundet, der omgiver dig.*

»Jeg er sikker på, at Shell ville være meget interesseret i at høre, hvorfor Greenpeace-manden gerne vil ansættes hos dem. Jeg tror slet ikke, at det er umuligt, at han ville få stillingen.«

Vurderingen kommer fra Mette Morsing. Hun er forsker og lektor på Handelshøjskolen i København. I 15 år har hun arbejdet med virksomheders sociale ansvar. Hun ser en klar udvikling i den type af mennesker, som virksomhederne vil ansætte.

»Samfundsansvar er blevet mere og mere efterspurgt. I et stigende antal job-funktioner er det blevet vigtigt, at du kan vise, at du har forståelse for samfundet, der omgiver dig. At du kan dokumentere forståelse for nogle større perspektiver end bare dit snævre fagområde,« siger Mette Morsing, der har samarbejdet med en række større danske virksomheder. Blandt andet Novo Nordisk, Grundfos, Sonofon, Danfoss, Carlsberg, TDC, Coro Foods og Oticon.

### Lykkeformularen

'Bare du får dig en uddannelse, så skal du nok klare den.'

Rigtig mange, især yngre danskere, vil nok kunne genkende sætningen. Mor og far øsede af deres erfaring. Og lykkeformularen var: Hvis man bare har papir på, at man kan noget, så skal man nok klare den.

Det var sådan set også rigtig nok – dengang.

»Tidligere kunne man skille sig ud ved at have en kandidat-grad eller en ph.d.-grad. Men flere og flere blev kandidater og mange fik en ph.d.-grad. Så det kan man ikke bruge længere.«

Virksomhederne begyndte derfor på et tidspunkt at se mere på ansøgernes personlige og sociale kompetencer.

Hvis en virksomhed havde brug for en person, der skulle arbejde meget alene i et konkurrencepræget job, så ville en tidligere elitesvømmer være oplagt. Havde man brug for en person, der skulle indgå i et team-arbejde, så var den rigtige en person, der havde dyrket holdsport.

»Den slags tænkte man meget på i en periode. Det gør man selvfølgelig stadigvæk. Men jeg ser en ny tendens i, at virksomheder er blevet mere opmærksomme på, om folk har udført frivilligt arbejde. Om de kan vise – ud over deres faglige ekspertise – at de også har forståelse for samfundsforhold og kan sætte sig ind i andre perspektiver end fagekspertens,« siger Mette Morsing.

»Det er et spørgsmål om at kunne forstå andre. Relaterer sig til andres argumenter og andres perspektiver. Og at kunne se virksomhedens opgaver og indflydelse i forskelligt lys.«

Mette Morsings pointe er med andre ord, at frivilligt arbejde i nogle typer jobs kan bidrage til at gøre et CV mere attraktivt.

»Børns Vilkår, Amnesty International, Animals Right. Nogle af de der organisationer, som jo ofte er topprofessionelle, men som rejser den kritiske stemme over for virksomhedens beslutninger og

dermed kan være med til at hjælpe virksomheden til at træffe mere ansvarlige beslutninger,« siger lektoren.

»Det kunne også være, at man har været sports-træner i en klub. Der udvikler du en forståelse for, hvordan du med en relativt lille indsats kan bidrage til at gøre en stor forskel for en gruppe børn eller unge. Den slags er der flere og flere virksomheder, der efterspørger.«

### Fra dækningsgrad til sustainability

Spørgsmålet er, hvorfor danske og internationale virksomheder lige pludselig er blevet vilde med folk, der har kæmpet for dyre-rettigheder eller solgt tøj i en Røde Kors-butik.

»Vores virksomheder kan ikke kun tænke på profitmaksimering. Globaliseringen har betydet, at virksomhederne er blevet mere synlige. Det betyder

*Tidligere kunne man skille sig ud ved at have en kandidat-grad eller en ph.d.-grad.*

også, at en lille NGO på fem mand nærmest kan vælte en multinational virksomhed.«

Den slags kan ske, hvis en virksomhed bevidst eller ubevidst træder ved siden af de skrevne eller uskrevne regler i verdenssamfundet. Hvis virksomheden eller underleverandører udnytter børn i produktionen, har kummerlige forhold for forsøgsdyr, sænker boreplatforme de forkerte steder eller fælder regnskov.

Hvis den slags kommer frem, kan det få katastrofale konsekvenser for en virksomhed i løbet af få timer.

Logikken er, at hvis medarbejderne har en bevidsthed om bæredygtighed og social ansvarlighed, så kan man undgå katastroferne, før de opstår. ►



FOTO: SCANPIX

*På vej op ad karrierestigen? Frivilligt arbejde, der signalerer samfundsansvar, kan give jobansøgere et forspring. Her er det aktivister fra Greenpeace under en aktion i Århus Bugt i 2001.*

### **CV med fritidsaktiviteter**

Kompetencer erhvervet gennem fritidsaktiviteter kommer til at optræde side om side med formel uddannelse og erhvervs erfaring i det nye europæiske cv. Det europæiske cv træder i kraft i 2005 og er tænkt som en skabelon for best practise for jobsøgning i EU-landene. Målet med initiativet er at give borgerne mulighed for at beskrive alle kvalifikationer og

kompetencer – for eksempel sociale og organisatoriske kompetencer opnået gennem fritidsaktiviteter som kultur, sport og frivilligt arbejde. Frivilligt arbejde og fritidsaktiviteters betydning for EU-borgernes kompetenceprofil får dermed formel status på linie med kompetencegivende uddannelser og erhvervs erfaring.

- Men der er flere grunde til, at udtryk som 'Sustainability' og 'social responsibility' er blevet lige så almindelige udtryk på Handelshøjskolen som 'dækningsgrad' og 'bundlinje'.

Helt præcis fem, ifølge forskerne.

De fire første grunde er pudsigt nok, at det i sidste ende gavner virksomheden at være socialt ansvarlig. Samfundsansvar giver bedre omdømme, er forebyggende i forhold til offentlig kritik, øger virksomhedens legitimitet i samfundet, og endelig kan det være med til at skabe en udviklende virksomhedskultur, hvor medarbejderne er opmærksomme over for relevante ændringer i samfundet.

Det femte og sidste argument bruger virksomhederne flittigt over for offentligheden, men knap så ofte over for aktionærerne.

»Det handler om den moralske forpligtelse til at gøre noget godt. Du tror på, at det her er den rigtige vej mod et bedre samfund,« smiler Mette Morsing.

Det er en oplagt tanke: Det hele dækker bare over et mere kynisk ønske om at tjene flere penge.

»Gør det noget, hvis det fremmer begge dele,« siger Mette Morsing. »Du kan både fremme menneskerettighederne og samtidig tjene flere penge. Det er jo en win-win-situation,« siger hun.

### Unge kræver ansvarlige chefer

Job-søgere skal dog være varsomme med bare at plastre CV'et til med samtlige frivillige bedrifter. Ifølge Mette Morsing er det stadig kun nogle jobs i mellemstore og store virksomheder, hvor der er kommet stor fokus på, at man har en samfundsforståelse.

Men feltet af virksomheder, der har arbejdet med for eksempel menneskerettigheder i frivillige organisationer, vokser.

Brdr. Hartmann var en af de første danske virksomheder, der fik øjnene op for bæredygtighed. Ifølge Mette Morsing gennemsyrrer det i dag hele virksomheden. Selv blandt ansatte i produktionen er

det afgørende at have en forståelse for begreber som 'rige contra fattige lande', 'miljøpåvirkningen ved at fælde regnskov' og børnearbejde.

Brdr. Hartmann laver emballage til blandt andet mobiltelefoner. Virksomheden får pap fra Brasilien.

»Hvordan sikrer de sig, at det ikke er børn, der samler pap ind?« spørger Mette Morsing og lader spørgsmålet hænge i luften et øjeblik:

»Ved at rejse til Brasilien, samarbejde med underleverandørerne og ved at sørge for at have samfundsmæssigt bevidste medarbejdere i Danmark og i udlandet.«

På sin hjemmeside formulerer Hartmann selv sin politik således:

*Hartmann prioriterer bæredygtighed højt, ikke bare for at positionere sig selv...og tjene flere penge, men fordi virksomhedens anstrengelser i forhold til bæredygtighed afspejler nogle af organisationens værdier...*

Hvis Hartmann lagde hånden på hjertet, ville svaret nok indeholde mindst et element mere.

Ord som 'bæredygtighed' tiltrækker nemlig flere

***Du kan både fremme menneskerettighederne og samtidig tjene flere penge.***

ansøgere. Samtidig med at virksomheder vil have ansøgere med samfundsforståelse, så vil ansøgerne også have arbejdsgivere med et ordentligt omdømme.

Det viser en stor dansk undersøgelse lavet af Netværk Danmark, Studenterhjælpen/Moment og kommunikationsbureauet JØP, Ove og Myrthu fra juni 2004 med meget stor tydelighed. 1892 studerende på forskellige videregående uddannelser deltog. Hele 76 procent siger nej til at arbejde i en virksomhed, som de mener benytter sig af uetiske forretnings- eller produktionsmetoder. Flere og flere unge tager også afstand fra at arbejde i blandt andet medicinalvarebranchen.



### Mette Morsing

Mette Morsing, lektor, cand.merc.int., ph.d.

Ansæt ved Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse og Center for Corporate Values and Responsibility ved Copenhagen Business School.

### Bivirkningerne

Det tegner jo et lovende billede af fremtidens arbejdsmarked. Virksomhederne bliver mere ansvarlige over for det omkringliggende samfund. Og de vil oven i købet have medarbejdere, der også er gode samfundsborgere.

Men udviklingen kan også få negative konsekvenser. Tidligere skulle man bare koncentrere sig om sine studier. Det kostede måske mange timer. Men når man havde fri, så havde man i det mindste fri. Sådan er det måske ikke længere.

»Det er ikke længere ligegyldigt, hvad vi laver i vores fritid. Og på den måde bliver disse krav selvfølgelig adfærdsregulerende.«

Selv foretrækker Mette Morsing at se det fra den positive side.

»Tænk på alle de frivillige 'natteravne', vi får. Man kan selvfølgelig vende det om og sige: Hvad med mig, der ikke gider frivilligt arbejde. Men samfundsmæssigt er det da en gevinst, at virksomhederne vil have medarbejdere med samfundsansvar – og omvendt.« ▲

Jacob Berner Moe  
asterisk@dpu.dk